

med hälsning från ordföranden

Gott kreativt 2015!

Året 2014 avslutades bra med Nobelpris med geografiska kopplingar. Jag avser då de priser som utdelades i medicin och litteratur. Litteraturpriset gick till Patrick Modiano som i sina böcker utförligt tar läsaren med på tunnelbaneresor och promenader i Paris. På de flesta sidor i hans böcker nämns exakta gatadresser, namn på kaféer och parker. Detta gör det enkelt för läsaren att följa med Modiano på hans resor, men det är också ett tecken på hur författaren organiserar sina minnen. Många av våra minnen är som bekant platsbundna. Att kunna namn och lägen på platser är viktigt för att kunna förstå hur dessa minnen hänger samman och hur vi skapar en helhet av det förflutna. Den franske Nobelpristagaren är ett ypperligt exempel på hur vi använder platser som minneskrokar. Använd gärna hans litteratur i er undervisning. Patrick Modiano har gett ut många böcker – alla mycket tillgängliga även för ovana läsare. Intressant diskussioner utlovas!

Det andra Nobelpriset som har geografisk koppling är priset i medicin som delas av May-Britt och Edvard Moser och John O'Keefe. Medicinpriset 2014 har i media beskrivits som ett pris som har vår inbyggda GPS i fokus. Det handlar mycket förenklat om hur vi orienterar oss i rumsliga sammanhang med hjälp av hjärnans platsceller och navigeringssystem. Således ett geografiskt ämne, som också kan kopplas till Patrick Modiano. Paret Moser har blivit intervjuade av många nordiska journalister och mycket material i ämnet är skrivet för den breda allmänheten. Ta tillvara på detta i er undervisning!

Det är naturligtvis inte bara Nobelpristagare som ägnar sig åt geografisk forskning. Årets första nummer av Notiserna är skrivet av geografer verksamma vid Linköpings universitet. Vi ser gärna att fler verksamma geo-

grafer tar kontakt med oss och ger förslag på kommande temanummer. Måhända kan vi under året presentera ett nummer där lärare på samma skola bidrar med artiklar. Kanske någon av er har gått forskarskolan och vill publicera era resultat. Eller ni kanske har ett arbetssätt som ni vill sprida eller diskutera – uppslagen är många.

Vår förening verkar för ”att tillvarata och utveckla intresset för geografisk kunskap i samhället”. Uppgift”. Låt 2015 bli det år där vi i kretsarna bjuder in allmänheten till geografiska föredrag. Men vi bör också låta 2015 bli ett år där vi satsar på fortbildning. I kretsarna finns forskande medlemmar, undervisande medlemmar, medlemmar med specialistkunskaper etc. En mångfald av kunskap således. Samarbetet mellan universitet/högskolor och skolor i kretsarna är oerhört viktigt. Ett sätt att hitta varandra kan vara att ”annonsera” på föreningens facebookside, sök efter Geografilärarnas Riksförening. Berätta om er forskning, undervisning mm.

På vår facebookside finns ett exempel på en så kallad geografisk ”hoax” – en satellitbild som inte är vad den ibland sägs föreställa. Har du fler exempel på missförstånd etc? Dela gärna länkar med andra geografer på facebooksidan.

Med önskan om ett gott 2015 och ert deltagande den 12 april i Stockholm!

Karin Wakeham

Blänkare

Geografilärarnas Riksförenings årsmöte äger rum i Stockholm söndag 12 april. Förtäring och diskussion med prisbelönta geografiläraren Lotta Jankell. Exakt tid och plats annonseras på hemsidan www.geografitorget.se

kretsar kallar

Mycket av kretsarnas verksamhet annonseras först och ibland endast på Geografilärarnas riksförenings sajt www.geografitorget.se. Via sajten går det också att prenumerera (gratis) på Geografitorgets Nyhetsbrev och på det sättet få information om de senaste uppdateringarna, kallelser till möten, föredrag, exkursioner och annat.

Preliminärt

DEN STORA SKOGSBRANDEN

– geografiska perspektiv på
samhällets sårbarhet

Tisdag den 10 mars kl 18.30. Geovetarhuset, Stockholms universitet (sal meddelas senare)

När den stora skogsbranden i Västmanland sommaren 2014 hade pågått ett par dygn insåg geografen Anders Fridfeldt att bekämpningen skulle bli extremt svår. Han ställde sig då till förfogande med sina professionella kunskaper om terräng, fjärranalys och GIS-teknik. I kontakt med staben fick han en nära inblick i svårigheterna med brandens förlopp, följder och bekämpning. Han berättar till sina egna bil-

der om erfarenheter som borde bli till nytta för beredskap inför framtida risker.

Samarrangemang mellan FNSiN, Geografilärarnas Riksförening -Stockholmskretsen och Studieförbundet Vuxenskolan

Kontakt: Anders Schærström
070 693 9128, 08-758 3003, E-mail:
anders.schaerstrom@telia.com. och ordf.
i Stockholmskretsen Gunvor Larsson
gula@enskildagymnasiet
Deltagaravgift 50 kr inkl. dryck och smörgås.
Välkomna!

Välkomna till Riksföreningens årsmöte i Stockholm 12 april

Mer info på geografitorget.se

notiser

Att använda Helsingborgs stadsdelar i undervisningen

Helsingborgs stad bjuder i samverkan med Geografilärarnas förening och Lunds universitet, Campus Helsingborg in till en aktuell och kvalitativ fortbildning i kulturgeografi med fokus på stadsdelsutveckling. Ett övergripande syfte är att inspirera användandet av Helsingborgs stadsdelar i undervisningen.

Kostnadsfritt!

Föreläsningar av Axel Hultman, Magnus Grahn, David Örbring, Kristian Bergstrand, Ola Thufvesson och Björn Bendorp-Redestam.

Mer info kommer angående upplägg för dagen. Anmälan till Axel Hultman axel.hultman@helsingborg.se senast 23 april, 30 platser, först till kvarn. Ange också ev. specialkost.

kontakt med kretsarnas styrelser

*Fullständiga uppgifter om kretsarna, deras styrelser och verksamhet finns på
www.geografitorget.se*

Södra kretsen

Ordförande: Magnus Grahn, Ö Vallgatan
5 B 22361 Lund,
mejl: magnus.grahn@uvet.lu.se

Stockholmskretsen

Ordförande: Gunvor Larsson, Furunäs-
vägen 12, 181 43 Lidingö, tel: 08-765 5307,
mejl: gula@enskildagymnasiet.se

Östra kretsen

Ordförande: Pia Anderson, Kungsbro
Grindtorp 2, 590 75 Ljungsbro, tel 013-
663 89, mejl: piaan613@gmail.com

Vänerkretsen

Sekreterare och kassör: Ann Engström
Åberg, Hjortronstigen 2, 695 30 Laxå, tel:
0584-124 23, 072 214 07 16,
mejl: ann.engstrom-oberg@telia.com

Västra kretsen

Ordförande: Anneli Andersson-Berg
(Katrinelundsgymnasiet), Haga Nygata
29A, 413 01 Göteborg, tel: 031-13 39 96,
0704 156085,
anneli.andersson.berg@educ.goteborg.se

Kronobergskretsen

Ordförande: Peter Bengtsson, Västerports-
vägen 22, 352 62 Växjö,
mejl: peter.bengtsson@personal.tingsryd.se

Ämnesdidaktiska hörnet

En intressant fråga att ställa sig är vad det innebär att tänka geografiskt? På engelska talas det ibland om "thinking geographically". Till våren anordnas en konferens vid UCL Institute of Education i London med titeln THE POWER OF GEOGRAPHICAL THINKING 2015. På konferensen ska jag hålla ett föredrag och det kommer även en rapport därifrån här på ämnesdidaktiska hörnet.

Följande del av ämnesdidaktiska hörnet innehåller en sammanfattning av vad

Jackson menar med "Thinking Geographically".

Peter Jackson (2006) försöka svara på vad som menas med geografiskt tänkande genom att beskriva fyra nyckelkoncept. Dessa fyra nyckelkoncept är:

- space and place
- scale and connection
- proximity and distance
- relational thinking

Space and place kan översättas till plats och utrymme. Det finns mycket skrivet om dessa termer (Se till exempel Doreen Massey och David Harvey) och det geografiska tänkandet handlar till viss del mycket om distinktionen och relationen mellan termerna.

Nästa koncept handlar om skala och samband. Olika skalor som till exempel nationell och internationell används ofta i det vardagliga geografiska tänkandet. Jackson lyfter dock fram ett annat sett att se på skala och samband som handlar om att zooma in och zooma ut. Ett exempel är att beslut som tas på lokal nivå kan få globala konsekvenser och globala processer har inverkan på det lokala.

Det tredje konceptet handlar om närhet och distans. Jackson belyser att även upplevelsen av närhet och distans är en viktig del, som till exempel att händelser långt ifrån kan kännas nära och att ny teknologi gör kommunikation över hela jorden möjlig.

Fjärde konceptet om relationellt tänkande handlar enligt Jackson om hur människor kan tänka i likheter och skillnader, samt att det genom detta tänkande skapas konstruktioner som vi och dem, eller till exempel öst och väst.

John Morgan skriver ett sammanfattande kapitel om geografiskt tänkande i boken *Debates in geography education* (Lambert, D. & M. Jones. 2013).

Referenser

- Jackson, P. 2006. Thinking Geographically. 199. Geographical Association.
- Lambert, D. & M. Jones. 2013. Debates in geography education. Milton Park, Abingdon, Oxon ; New York: Routledge.

David Örbring
Doktorand i utbildningsvetenskap
Institutionen för utbildningsvetenskap
Lunds universitet, Campus Helsingborg
Mejl: davidorbring@gmail.com